

Vrcholovou partii přírodní památky Velká skála tvoří buližníky

Nedaleko severního okraje Prahy se rozkládá poměrně málo navštěvovaná přírodní památka Čimická údolí, která byla vyhlášena na ploše více než 11 hektarů k ochraně krajinného prvku a teplomilných společenstev. Na bývalých pastvinách můžeme najít ostřici drobnou, křivatec český či modravec tenkokvětý. Při mykologickém průzkumu byla zjištěna zajímavá společenstva hub mj. s čirůvkou fialovou. Z četných druhů ptáků zmiňme šoupálka krátkoprstého, žluvu hajní a lindušku lesní.

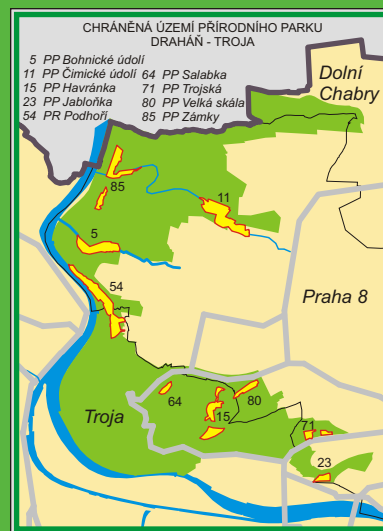
Nedaleko sídliště Bohnice se rozkládá přírodní památka Velká skála. Představuje geomorfologicky významný výškový bod, který poskytuje hezký panoramatický výhled. Území je tvořeno nejpevnějšími horninami Prahy – buližníky, které vznikaly na dně moře, jež se tu rozlévalo ve starohorách.

Na severním okraji Prahy se rozkládá přírodní památka Zámky, která je určitou obdobou přírodní rezervace Podhoří. Její součástí je chráněná archeologická lokalita. Na plošině skály bylo v období řívnáčské kultury (eneolit) výšinné hradiště. Osídlení zde bylo i v době bronzové a raně slovanské. Dosud se zachovaly valy a dnes je zde archeologický park.

Jistý negativní dopad na přírodní park představuje vybudování řady sídlišť v bezprostředním okolí. Zatím se však zdá, že příroda se s těmito novými poměry dokáže vyrovnat.

Starohorní horniny v přírodní památce Zámky hostí teplomilné rostliny a živočichy

5 PŘÍRODNÍ PARKY PRAHY

PŘÍRODNÍ
PARK

DRAHAŇ-TROJA

Drahaň-Troja

Vyhlášen v roce 1990 na ploše 579 ha

Přírodní park leží na pravém svahu vltavského údolí včetně přilehlé plošiny na západ od Čimic a Bohnic. Táhne se podél Vltavy od Jabloňky po Drahaňskou roklí pod Dolními Chabry.

Nejcennější je oblast Trojské kotliny s botanickou a zoologickou zahradou a řadou zvláště chráněných území – např. Podhoří, Zámky a Bohnické údolí.

Letecký pohled na Trojskou kotlinu

Přírodní park leží na pravém svahu vltavského údolí včetně přilehlé plošiny na západ od Čimic a Bohnic. Táhne se podél Vltavy od Jabloňky po Drahaňskou rokli pod Dolními Chabry. Jeho členité svahy s řadou významných skalních útvarů tvoří převážně pevné břidlice a droby kralupsko-zbraslavské skupiny mladších starohor s buližníkovými tělesy. Zdejší horniny jsou prostoupeny řadou mladších žil křemenných dioritových porfyrů, méně i bazických hornin rázu diabasů (prvohorní čediče). Jihovýchodní cíp parku tvoří horniny spodního ordoviku, převážně šáreckého souvrství. Na území parku se nápadně projevuje rozdíl mezi romanticky členitým vltavským údolím a plošinou vysokých teras, na niž park zasahuje mezi údolními Bohnického, Čimického a Drahaňského potoka. Ve srážech vltavského údolí se z půd silně uplatňují rankery, na plošině černozemě na spraši.

Celkový charakter parku dnes určují rozsáhlé skalní stepi a xerothermní křoviny nebo porosty zakrslých dubů, v nichž se roztroušeně objevuje i dřín jarní a v poslední době značně se šířící mahalebka obecná. Útržky kyselých xerothermních doubrav se zachovaly na Jabloňce, v Haltýřích a v Podhoří. Ostatní lesní porosty jsou umělé výsadby poměrně nedávného data, které pozůstávají jednak z cizích dřevin, především tnovníku akátu, jednak ze stromů stanovištně

zcela nevhodných jako smrku ztepilého na svahu Drahaňské rokli.

Ještě v 19. století zde všude převládaly ostepněné pastviny. Kdysi značně rozšířené vinohrady zanikly již dříve. Jejich zbytkem jsou trojské vinice Salabka a Sv. Klára.

Krom estetické krajiny, nenarušené příměstským průmyslem nebo velkými

komunikacemi, je zde soustředěna řada významných přírodních hodnot, mezi nimiž hrají hlavní úlohu společenstva skalní stepi diferencovaná podle úživnosti substrátu. Setkáme se zde jak s teplomilnými vřesovišti, která pokrývají stráň zvanou Pustá vinice v přírodní památce Havránka a přírodní památce Salabka, tak se stepními společenstvy kostřavy sivé a tařice skalní s řadou významných teplomilných druhů, jako je ostřice nízká, mochna písečná, vlnice chlupatá, zlatovlásek obecný a při křovinách i hojná třemdava bílá a kakost krvavý. V přírodní památce Zámky vystupují i dva pásy tvořené porosty pýchavy vápnomilné na žilách bazických vyvřelin. Přírodovědecký význam území dokládá řada vyhlášených přírodních památek – Zámky, Bohnické údolí, Salabka, Velká skála, Havránka, Čimické údolí i dosud velice bohatá a cenná přírodní rezervace Podhoří, kde kromě bohaté teplomilné květeny a drobné zvířeny (včetně ještěrky zelené) vystupuje jeden z velkých skalních profilů horninami mladších starohor se zdaleka viditelnými žilami kyselých vyvřelin. Z prehistorického hlediska má význam hradiště Zámka, osídlené již v pozdní době kamenné (eneolitu).

Z řady maloplošných chráněných území je nejcennější přírodní rezervace Podhoří, kterou tvoří skalní srázy pravého břehu kaňonovitého údolí Vltavy poblíž ústí Bohnického potoka. Je zajímavé, že dodnes se zde zachoval původní přírodní charakter a to přesto, že bezprostřední okolí bylo osídleno již v dávné minulosti (keltské oppidum) a místy byl v minulosti těžen v malých lomech kámen. A tak zde můžeme pozorovat teplomilná společenstva rostlin i bezobratlých živočichů (např. zobonosky, krytonosce či motýly), kteří zde sídlili dávno před člověkem. Křoviny jsou hnízdištěm řady ptáků, např. kalouse ušatého, ťuhýka obecného, sedmihláška hajního či slavíka obecného.

Značnou část přírodního parku tvoří Trojská kotlina, která představuje rozsáhlou oázu zeleně na území Prahy. Je tvořena řadou zahrad a opuštěných vinic a sadů. A tak není divu, že se jedná o jedno z nejrozsáhlejších útočišť teplomilných druhů rostlin a živočichů v Praze.

Právě zde leží zoologická i botanická zahrada a tak jsou zde soustředěny i další přírodní fenomény. Ve svém celku se jedná o nejnavštěvovanější přírodní oblast Prahy.

Dvě maloplošná chráněná území jsou dnes součástí botanické zahrady. Přírodní památka Salabka byla v minulosti vinicí, dnes je však toto bývalé využití již zastřeno. Na příkrém svahu tvořeném drobnými mladšími starohor se rozvinulo vřesoviště s menšími plochami, které hostí společenstvo hlaváče bleďožlutého a válečky prapořité. Přírodní památka Havránka je pestřejší a hostí různorodá společenstva, nejen vřesoviště, ale i lesotep a v okolí pramene Haltýř i mokřadní společenstva. Je stanovištěm teplomilného hmyzu a na prameništi žije vzácný dřepčík *Altica palustris*.

Cestou do botanické zahrady nás nedaleko ulice Povltavská upoutají strmé skalní stěny přírodní památky Jabloňka. Předmětem ochrany je geologický profil tvořený křemenci, břidlicemi a dalšími ordovickými horninami prvohor. Na skalách se rozvinula společenstva s tařicí skalní a v teplomilných trávnících můžeme najít pelyněk pontický a oman německý. Zároveň se jedná o významné stanoviště teplomilného hmyzu.

Přírodní památka Salabka se rozkládá na území bývalé vinice, dnes je zde rozsáhlé vřesoviště

